

پیک بین الملل

بهار و تابستان ۱۳۹۹ - شماره ۱۵ و ۱۶

نشریه داخلی مدیریت همکاری ها و ارتباطات علمی و بین المللی دانشگاه فرهنگیان

دانشگاه فرهنگیان را مسئولین جدی بگیرند؛
دانشگاه فرهنگیان را که تولیدکننده ی معلم است
جدی بگیرند؛ هرچه می توانند برای این دانشگاه
سرمایه گذاری کنند؛ به یک لحاظ، اهمیت این
دانشگاه از همه ی دانشگاه های دیگر بیشتر است.

حضرت آیت الله خامنه ای رهبر معظم انقلاب اسلامی
دیدار فرهنگیان و دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان ۱۳۹۶/۰۲/۱۷

معلمین بزرگترین مسئولیت فرهنگی و اجتماعی
را نسبت به نسل جوان و سازندگان آینده کشور
بر عهده دارند، معلم پایه اساسی تعلیم و تربیت و
توسعه کشور است و هر مقدار که در نظام آموزش و
پرورش سرمایه گذاری شود زیان نخواهیم کرد.

دکتر روحانی رئیس جمهور محترم و رئیس هیات امنای دانشگاه فرهنگیان
مراسم گرامیداشت مقام معلم ۱۳۹۵/۰۲/۱۵

۲	سخن سر دبیر
۳	معرفی بخش هایی از نظام آموزش و پرورش و نظام تربیت معلم آلمان
۷	موزه تربیت معلم دانشگاه فرهنگیان در مسیر بین المللی شدن
۹	دانشگاه بین المللی ۱۸۰۰ ساله ایران
۱۱	آشنایی با نظام تربیت معلم پاکستان (بخش اول)
۱۴	روزهای جهانی و فرصت های تعامل بین المللی برای دانشگاه فرهنگیان
۱۷	معرفی کتاب کارورزی در تربیت معلم سنکاپور
۲۰	توسعه تعاملات علمی بین المللی در دوران شیوع ویروس منحوس کرونا

سر دبیر : دکتر خسرو نظری
مدیر داخلی : محمد واشقانی فراهانی
گرافیکست : امیر عباسی
همکارانیکه در آماده سازی این ویژه نامه ما را یاری نمودند:
دکتر خسرو نظری - دکتر عباس قنبری عدیوی - دکتر احمد ابو حمزه - سرکار خانم کیاناز کاوه - سرکار خانم ویدا شکیبی
دکتر حسین امیدی - آقای محمد واشقانی فراهانی

ارتباط با مدیریت همکاری ها و ارتباطات علمی و بین المللی دانشگاه

International.fteu@gmail.com
international@cfu.ac.ir
<https://cfu.ac.ir/en>
<https://cfu.ac.ir/ISCU>

تلفن : ۰۲۱-۸۷۷۵۱۲۳۷ ۰۲۱-۸۷۷۵۱۱۵۸

کووید - ۱۹، تهدید یا فرصت بین المللی شدن دانشگاه

همه گیری ویروس کرونا یکی از مهمترین چالش های عصر حاضر است و همه بخش های جامعه از جمله دانشگاه ها را درگیر کرده است. این پدیده غیرمنتظره و همه گیر، مانند هر چالش دیگری، برای دانشگاه، تهدید و فرصت به همراه داشته است. شرایط بحرانی ناشی از این پدیده نه تنها سلامت آحاد جامعه را هدف قرار داد، بلکه تداوم فرایند آموزش در دانشگاه ها و موسسات آموزشی در سطح جهان را با چالش های جدی مواجه ساخت. عدم دسترسی یک و نیم میلیارد یادگیرنده به آموزش حضوری و تعطیلی کلاس های درس، کتابفروشی ها و خوابگاه ها، تحمیل هزینه های آموزش برخط، ایجاد اختلال در نظام آموزشی، وقفه در انجام فعالیت های علمی و پژوهشی به واسطه عدم حضور اعضای هیات علمی و پژوهشگران در دانشگاه ها، استرس و اضطراب ناشی از آموزش و یادگیری کودکان و نوجوانان در خانواده ها، انزوای اجتماعی و اثرات مخرب آن بر سلامت روحی و جسمی کودکان و نوجوانان تنها بخش اندکی از آسیب هایی است که کووید - ۱۹ موجب شده است. اما در روی دیگر سکه، خیلی از کشورها از این پدیده به مثابه فرصت استفاده کرده اند و در آموزش الکترونیکی، افزایش قابل ملاحظه دروس برخط، استفاده از فضای مجازی، دسترسی آزاد و بدون هزینه به منابع آموزشی و پژوهشی جهانی، منطقه ای و ملی، توسعه نگاه مثبت به اثرگذاری علم و دانش در تعامل سیاست و جامعه، برگزاری وبینارها، اجازه دسترسی به نسخه های الکترونیکی کتاب ها، مجلات، پایگاه اینترنتی کتابخانه ها به تجربه های سودمندی دست یافته اند. آموزش مجازی در حال تبدیل شدن به یکی از مهم ترین روش های آموزشی است. اینترنت به عنوان مکمل یادگیری و یاددهی در کلاس های سنتی وسیله مهم و مفید در آموزش از راه دور به شمار می رود. اعتقاد بر این است که همه گیری ویروس کرونا، در همه کشورهای فقیر و غنی به بهبود نوآوری در فرایند آموزش و همنوایی با فن آوری منجر شده است. براساس پژوهش های انجام شده، در جهان پساکرونا انسان به سمت خردورزی بیشتری سوق خواهد کرد. این بحران موجب تغییر اهداف مطالعات از ملی به بین المللی خواهد شد و چالش ها رنگ و ماهیت جهانی خواهند یافت. در این راستا دانشگاه های جهان باید تمهیداتی راهگشا و عملی از جمله اولویت آموزش مجازی و تامین تجهیزات لازم برای آموزش برخط را فراهم آورند. امید است دانشگاه فرهنگیان بتواند با بهره مندی از آرای صاحب نظران و متخصصان در حوزه بین المللی سازی دانشگاه با سیاست گذاری و برنامه ریزی مناسب از تهدیدهای جهانی فرصت جهانی بسازد و در عرصه های بین المللی تربیت معلم به جایگاه مطلوب برسد. مدیریت همکاری ها و ارتباطات علمی و بین المللی تلاش می کند با ایجاد ارتباط و تعامل با دانشگاه های معتبر خارجی در طراز دانشگاه فرهنگیان زمینه اشتراک گذاری تجربیات موفق را ایجاد نماید تا اساتید، اعضای هیات علمی، مدیران و دانشجویان دانشگاه بتوانند با همتایان خود تعامل بیشتری داشته باشند.

- حداقل مطالعه دو موضوع: تخصصی و گروهی؛
- مطالعه تئوری های تعلیم و تربیت و روانشناسی و یک موضوع انتخابی دیگر.
- بعضی از کارهای عملی دیگر

ب: مرحله دوم تربیت معلم شامل دو سال آموزش عملی در سمینارهای معلمان، و مدارس آموزش انتخاب معلم است. طی این دوره به این فرد که در آینده معلم می شود، حقوق کارآموزی پرداخت می شود. این فرد دروسی را انتخاب می نماید که توسط معلم آموزشگر نظارت نمی شود. در پایان این دوره، دانشجو معلم باید یک مقاله اصلی در مورد درس های مرتبط به یکی از مباحث مورد مطالعه در دانشگاه، یک آزمون عملی در هر موضوع، امتحانات شفاهی درمورد مباحث آموزشی و روانشناختی، نظریه های آموزشی یا موضوعات قانونی مدرسه و تعلیم و تربیت و یا سایر مباحث آموزشی ارائه دهد.

به عنوان یک قانون، معلمان، خدمتگزاران دولتی هستند یعنی آنها توسط ۱۶ ایالت استخدام می شوند یا در بخش کوچک مدارس خصوصی بکار گرفته می شوند. این توضیحی برای این موضوع است که چرا معلمان آلمانی برای اتمام تحصیلات دانشگاهی خود باید در یک امتحان دولتی در پایان مرحله آموزش عملی شرکت کنند و مدرک آن را دریافت نمایند. صرفا داشتن مدرک دانشگاهی برای تبدیل شدن به یک معلم ایالتی در کشور کافی نخواهد بود.

۲. آموزش ضمن خدمت معلمان

آموزش ضمن خدمت در ایالت ها فلسفه های مختلفی دارد. بعضی از معلمان آموزش ضمن خدمت را ترک و در موقعیت های غیر ایالتی قرار می گیرند یا با ابتکار فردی به بعضی ادامه کار در سمینارها داده می شود و به بعضی دیگر مدارس منطقه ای برحسب دوره پیشنهاد می شود. به عنوان مثال ایالت هسن یک سیستم خوب محلی، منطقه ای، و متمرکز دوره های ضمن خدمت را برگزار می کند. سیستم از هر نوع که باشد سؤال مهم و اساسی هزینه و اثربخشی آن است.

۳. دوره تربیت معلم مکمل

دوره ها از طرف مراکز خدماتی ایالتی یا از طرف دانشگاهها برای معلمان که تمایل دارند به موضوع تدریس خود موردی را اضافه نمایند یا می خواهند در سطحی دیگر یا در مدرسه خاص آموزش دهند، ارائه می شوند. ضرورت صرف این دوره ها نشانگر ساختار نسبتا سخت نظام آموزش و پرورش است.

معرفی بخش هایی از نظام آموزش و پرورش و نظام تربیت معلم آلمان

دکتر خسرو نظری

۱. نظام تربیت معلم در آلمان

آلمان یک کشور فدرال است که از ۱۶ ایالت فدرال تشکیل شده است. اگرچه یک ساختار اساسی مشترک در نظام آموزش و پرورش وجود دارد، اما مسئولیت آموزش و پرورش و تربیت معلمان به عهده ایالت ها است و فدرال ها اختیار کلی ندارند. برای تسهیل همکاری بین فدرال ها، اداره کنفرانس عالی وزرای آموزش و پرورش و امور فرهنگی، شاخص های تطبیقی تعلیم و تربیت و تربیت معلم را تهیه می کند.

تربیت معلم برحسب سطوح مدارس مختلف است. بطور کلی آنها عبارتند از:

۱. تربیت معلم دوره ابتدایی
 ۲. تربیت معلم دوره اول متوسطه
 ۳. تربیت معلم دوره دوم متوسطه
 ۴. تربیت معلم مدارس حرفه ای
 ۵. تربیت معلم برای دانش آموزان دارای معلولیت های جسمی و روحی
- برای معلم شدن، داوطلبان باید دارای گواهینامه صلاحیت ورود به آموزش عالی که بعد از ۱۲ یا ۱۳ سال تحصیل در مدرسه بدست می آید را داشته باشند. معلمان در دو مرحله آموزش می بینند:

الف: دوره اولیه تربیت معلم در دانشگاه یا کالج هنر و موسیقی (طول دوره از ۳ تا ۴ سال) برای آموزش در دوره ابتدایی (تا ۴ تا ۵ سال یا حتی ۶ سال) برای آموزش در دوره دوم متوسطه است.

چالش ها و چشم اندازها

در حال حاضر موضوع تربیت معلم در آلمان به مباحث سیاسی کلی و بیشتر روی موضوعات ساختاری متمرکز است. اخیراً سیاستگذاران تعلیم و تربیت به یک موضوع مشترک رسیده اند و آن موضوع گزارش کمیته فدرال است که تحت نظارت کنفرانس وزیران آموزش و پرورش فعالیت می کند. گزارش شامل توصیه های بسیار زیادی است که تعداد اندکی از آنها ذکر شده است:

- مرحله اولیه تربیت معلم در دانشگاهها باید مجدد با تمرکز بر نیازهای حرفه ای تدریس سازماندهی شود. تاکنون مطالعات تعلیم و تربیت، روش ها و آموزه ها بیشتر روی موضوعات علمی متمرکز بوده است. درحالیکه مطالعات باید حیطه های بیشتری در مدارس را شامل شود.

- دانشکده های مختلف دانشگاهی بیشتری برای آموزش معلمان آینده باید با هم همکاری کنند. این گزارش تاکید می کند که دانشگاهها باید به ایجاد مراکز آموزش معلمان بیشتری همت کنند.

- محتوای دوره، اهداف و مقاصد دانشگاه تربیت معلم و مرحله دوم آموزش عملی تربیت معلم در سمینارهای معلمان باید با هم هماهنگ شوند. آموزش ضمن خدمت معلمان باید بخشی از سیستم مداوم توسعه حرفه ای شود.

- این گزارش تدوین معیارهای اصلی و توصیف یک برنامه درسی مشترک برای تربیت معلم را ضروری می داند و پیشنهاد می کند یک مطالعه ارزیابی تطبیقی از تربیت معلم در ایالت های مختلف آلمان انجام شود.

انگیزه های بیشتری برای تجدید ساختار تربیت معلم توسط اتحادیه اروپا ایجاد شده است. مشکل تحرک معلمان در اروپا تنها با مقایسه استانداردها قابل حل است.

تربیت معلم در آلمان: ساختار سنتی، نقاط قوت و ضعف، اصلاحات فعلی

۱. ساختار سنتی تربیت معلم و خط و مشی های آموزشی

ساختار تربیت معلم در آلمان و خط و مشی های آموزش ارتباط نزدیکی با ساختار و سازمان مدارس مختلف در ۱۶ ایالت دارد. بنابراین، توضیحات زیر در خصوص "نظام تربیت معلم در آلمان" به ویژگی های کلی می پردازد تا توصیف جزئیات و تنوع آنها. در ادامه توضیح مدرسه ابتدایی که مدرسه ای جامع برای همه دانش آموزان است و متوسطه اول که در راستای آن است، توضیح داده می شود. این نظام مدرسه، که

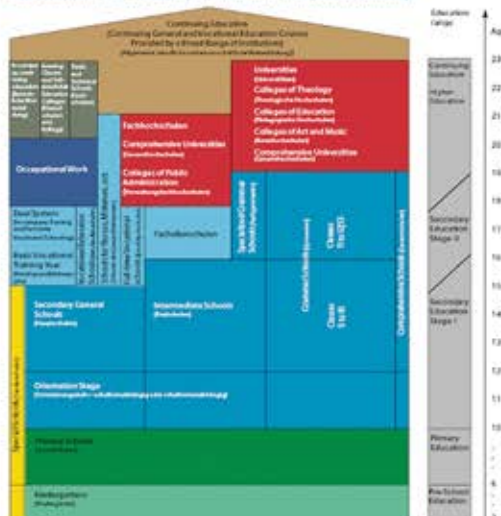
می تواند به عنوان "الگوی مختلط" از یک سیستم ساختاری افقی و عمودی توصیف شود، در سیستم تربیت معلم نیز منعکس می شود. بنابراین، می توان مسیرهای تربیت معلم متفاوتی از حیث عمودی در سطح متوسطه اول (مانند مدارس گرامر) و یک بخش تربیت معلم جامع و ساختارمند برای دوره ابتدایی تعریف کرد.

در نتیجه ترکیب ساختارهای افقی و عمودی، گواهی نامه های آموزش بسیاری در ایالت های مختلف ارائه می شود، از مدارک آموزش برای مدارس نوع خاص گرفته (مانند گواهی نامه تدریس در ایالت) تا گواهی نامه های تدریس برای مدارس خاص (مانند مدارس متوسطه و ابتدایی). باوجود مدارک آموزش مختلف و متنوع، نیاز همه دانشگاه ها برای ورود به دوره تربیت معلم است. همانطور که ساختار چند وجهی نشان می دهد، تربیت معلم در آلمان یک موضوع فدرال نیست و به همین دلیل توسط ۱۶ ایالت سازمان یافته و کنترل می شود. به منظور تضمین یکنواختی و یکسان بودن دروس و دوره های تربیت معلم در سراسر آلمان، "همایش دائمی وزیران آموزش و پرورش و امور فرهنگی" موضوعات ساختاری مربوط به مدرسه و تربیت معلم را هماهنگ می کند. اما، این شامل ابعاد و الزامات ورود به تربیت معلم نیست، که توسط دانشگاه های خاص در ارتباط با موضوعات ویژه یا گواهی نامه های آموزش تعریف می شود.

تربیت معلم در آلمان به دو مرحله تقسیم می شود. بخش اول در دانشگاه انجام می شود و با آنچه "اولین امتحانات ایالتی" نامیده می شود، پایان می پذیرد. ایالت بادن-وورتمبرگ از این لحاظ یک استثناء است، چراکه تنها ایالتی است که دارای دانشگاه آموزش و پرورش است و برای دوره ابتدایی و متوسطه اول معلم تربیت می کند. همچنین، بسته به مقررات خاص هر ایالت، اولین دوره پایه دانشگاهی بین ۷-۶ ترم برای معلمان دوره ابتدایی و ۸-۹ ترم برای معلمان مدرسه گرامر طول می کشد.

Education in Germany

Basic structure of the Education System of the Federal Republic of Germany

می کند، حرفه ای بدون کارراهه شغلی است. با توجه به شرایط حرفه ای معلمان، مطالعات تحقیقاتی آلمان نشان می دهد که سالهای اول خدمت برای توسعه حرفه ای اغلب معلمان تعیین کننده است (کلر-اشنایدر و هریکس، ۲۰۱۱). این واقعیت در تحقیقات پیرامون زندگینامه حرفه ای معلمان تایید شده است که معلمان تازه کار، در پاسخ به استرس و ناامنی، اغلب با نگاه حرفه ای به کار و صلاحیتی که با مشاهده همکاران خود کسب می کنند، سازگار می شوند. تغییر از نگرش نسبتاً متمرکز کسب شده طی آموزش اولیه معلمان به شیوه ها و فعالیت های بیشتر سنتی که اساساً با هدف ماندگاری در کلاس درس است، بیان فرایند دوباره اجتماعی شدن است که از انتقال دانشگاه به حرفه آموزش اتفاق می افتد. با این وجود، همچنانکه ترهارت (۲۰۱۱) خاطر نشان می کند، اغلب مطالعات نشان می دهد که آنچه بین انواع مختلف معلمان جدید باصلاحیت تفاوت ایجاد می کند، و روشی که معلمان اغلب برای مقابله با استرس و عدم امنیت طی سال های اول تدریس انتخاب می کنند، به ویژگی های شخصیتی آنها و اینکه چگونه تجربیات حرفه ای خود کنار می آیند، بستگی دارد.

در ارتباط با فاز بعدی توسعه حرفه ای معلمان، شواهد تجربی اندکی وجود دارد. با توجه به نظره رتزوک، مدل های کلی و جهانی توسعه

در آلمان نوعی گرایش برای هماهنگی شاخص زمان بین دوره های مختلف آموزش در بعضی از ایالت ها وجود دارد و این قبلاً انجام شده است. این می تواند به عنوان یک گام مهم در جهت ارتقاء موقعیت آموزش در دوره ابتدایی در نظر گرفته شود چراکه طول دوره تحصیل برای پرداخت بعدی به معلم تعیین کننده است. با توجه به برنامه درسی تربیت معلم با پایه دانشگاهی، معلمان آینده دو یا سه موضوع را که ارتباط نزدیک با یک رشته دانشگاهی دارد، مطالعه می کنند. علاوه بر این، معلمان آینده درس هایی را در مطالعات آموزشی (از جمله روانشناسی مدرسه، روانشناسی آموزشی، فلسفه و جامعه شناسی آموزش) می گیرند و کارورزی هایی را در مدارس ارائه می دهند. بسته به ایالت و مدرک آموزش، این دوره های آموزشی به همراه حضور در تدریس عملی، می توانند تا ۳۰ درصد از کل زمان دوره را تشکیل دهند. در حالی که مرحله اول کاملاً با هدف دستیابی به دانش موضوعی آکادمیک و مبحث موضوعی مربوطه در نظر گرفته شده است، مرحله دوم عملی تر است و هدف آن آماده کردن معلمان جوان برای انجام وظایف حرفه ای و کار خود در مدرسه است. مرحله دوم، که بین ۵/۱ تا ۲ سال به طول می انجامد مستقل از دانشگاه ها است و توسط سمینارهای آموزش ویژه معلمان و مدارس تجربی که توسط وزارت آموزش و پرورش ایالت ویژه برگزار می شود.

۲. گزینش، بازنشستگی و ویژگی های حرفه ای معلمان

پس از گذراندن موفقیت آمیز امتحان دوم ایالتی، اکثر معلمان جدید در موقعیت خالی با مسئولیت مدیریت مدرسه ابتدایی برحسب نمره و اطلاعات فردی (مثلاً وضعیت تاهل یا سایر صلاحیت های شخصی) منصوب می شوند. از سوی دیگر و از سال ۲۰۰۵ (بسته به ایالت) معلمان می توانند برای موقعیت های خالی تدریس و انتخاب مدرسه اقدام نمایند و با مشارکت مقامات محلی و منطقه ای، مدارس بهترین و مناسبترین داوطلب را براساس اولویت ها پذیرش کنند. به طور کلی، معلمان در آلمان کارمندان دولت محسوب می شوند و پس از سه سال استخدام می شوند. چنانچه معلمان جدید دارای صلاحیت تمایلی به ارتقا نداشته باشد، چه خانم یا آقا، می توانند به تدریس خود تا بازنشستگی بدون آنکه بطور رسمی نیازی به ارزیابی دوباره داشته باشند، ادامه دهند. بنابراین، در بیشتر مواقع، مخصوصاً در دوره ابتدایی، آموزش همچنانکه تهارت (۲۰۰۲، ۱۴۴) اظهار

Standing Conference of Ministers of Education
(and Cultural Affairs) (KMK)
Pädagogische Hochschulen
Fachdidaktik
Terhart
Keller-Schneider & Hericks

حرفه ای معلمان، که طی سال های اولیه تحقیق درباره زندگینامه های حرفه ای معلمان تهیه شده اند، جایگزین مدل های متفاوت و پیچیده تری شده اند که دوره های حیات شغلی و گروه های خاصی از معلمان را در بر می گیرد. فرضیه قدیمی که حرفه تدریس باالاجبار به پایان تلخی به خاطر اینکه معلمان دوره های استرسی را سپری می کنند، می انجامد، درحالیکه سلامتی کامل آنها در حال افت می باشد، را زیر سوال می برد (هرتزوک، ۲۰۱۱). این اساسا ناشی از افزایش امید به زندگی و همچنین الگوهای کاری متفاوت در حرفه تدریس است (مثال: کارکنان قراردادی، افزایش استخدام پاره وقت و ...).

نقاط قوت و ضعف ها

تحلیل راهبردهای رسمی، برنامه درسی و اهداف تربیت معلم در آلمان پیشنهاد می کند که تربیت معلم اولیه سنتی در آلمان بنظر می رسد که سیستمی بیش از حد ساختارمند و گسترده است. به عنوان مثال برای ورود به حرفه معلمی، داوطلبان باید بالاترین گواهی تحصیلی را بدست آورند. طی مرحله اول همه معلمان در دانشگاهها در رشته های دانشگاهی مرتبط به مدت پنج تا شش سال آموزش داده می شوند (با لحاظ شدن امتحان)، سپس یک دوره آمادگی عملی به مدت یک و نیم تا دو سال نیاز است تا دو امتحان ایالتی را پاس کنند، و در ادامه دوره کوتاهی تدریس می کنند، سپس آنها منصوب می شوند. براساس تحلیل مقررات تربیت معلم رسمی، برنامه درسی و اهداف از چشم انداز تطبیقی بین المللی، ورود به حرفه معلمی در کشور آلمان یک پروسه بسیار پیچیده و سخت است. پس از آموزش دقیق، معلمان در آلمان، از حیث بین المللی، بیشترین حقوق را می گیرند (OECD ۲۰۰۵) و پس از شروع کار رسمی مزایای آنها در مقایسه با مشاغل همتران در آلمان کاملاً بالا است.

نکته قوت تربیت معلم آلمان این است که نظام تربیت معلم در این کشور ترکیبی از دو مدل اصلی تربیت معلم اروپا است (مون و همکاران، ۲۰۰۳)، و حاصل آن مدلی است که تلاش می کند از مزایای هر دو شکل بهره مند شود. اولین مرحله بنیادی دانشگاه - محور تربیت معلم در آلمان از ویژگی "همزمانی"، برخوردار است، زیرا همه موضوعات (مثال: دانش موضوعی، دانش محتوایی تربیتی، مطالعات تربیتی، و بعضی از فعالیت های عملی مدرسه) از ابتدا مطالعه می شوند. بااین وجود، چنانچه همه فرآیند تربیت معلم اولیه را ملاحظه کنیم، (مثلاً، مرحله اول و دوم)، به یک ساختار متوالی می رسیم: درحالیکه مرحله دانشگاه - محور به صورت تئوری است، مرحله دوم عملی است (تهارت، ۲۰۰۳). این مدل تلفیقی دارای

ساختار همزمانی و متوالی، در اروپا کاملاً منحصر بفرد است، و از حیث اصول، آنچنانکه OECD آنرا خاص کشور آلمان می داند، توانایی تربیت معلم با کیفیت بالا را دارد: این ساختار سیستمی فرصتی استثنایی را برای ارتباط بخش های مهم تربیت معلم به فعالیت عملی در مدرسه و توسعه حرفه معلمی ایجاد می کند. مخصوصاً، ظرفیت مرحله دوم برای واکنش در نیازهای مدارس نقطه قوت مهمی در نظام تربیت معلم آلمان است (OECD ۲۰۰۴، ۲۸).

با این وجود و با دارا بودن شرایط بنیادی مطلوب، موضوع کیفیت تربیت معلم در آلمان یکی از موضوعات مورد بحث است. درحالیکه بخشی از این مشکلات بیش از بیست سال است که شناسایی شده اند و به بخشی از ساختار تبدیل شده اند (تهارت، ۲۰۰۶، ب)، بعضی افراد اخیراً توجه خود را معطوف به یافته های تحقیقات در خصوص تربیت معلم کرده اند. تهارت، بنویتز و روتلند، (۲۰۰۶) و تهارت (۲۰۰۶) از مجموعه مشکلات ساختاری مباحث زیر را در اولویت می دانند:

- تجزیه شدن تربیت معلم: تربیت معلم در آلمان شامل رشته های مختلف درسی زیادی است (دانش موضوعی، مطالعات آموزشی و تعلیمی)، و در موسسات مختلفی انجام می شود (دانشگاه، مدارس، سمینارهای آموزش معلمان). این انشقاق در ارتباط با محتوای آموزش داده شده و تنوع موسساتی که منجر به عدم تداوم در فرآیند یادگیری می شود، مانعی برای یادگیری تجمعی کارآمد است، چراکه موضوعات مختلف، مراحل و موسسات تربیت معلم کاملاً به هم مرتبط نیستند. این منجر به گسست و تکرار می شود که نتیجه آن طولانی شدن دوره تربیت معلم و به احتمال زیاد به بالا رفتن سن ورود معلمان به خدمت خواهد شد، که در پایان دهه ۱۹۹۰ تقریباً ۳۲ سال بوده است. حرفه گرایی یا دانش موضوعی دانشگاهی: اولین مرحله تربیت معلم، که در دانشگاه شکل می گیرد، کاملاً در جهت نیازهای آتی موقعیت تدریس متمرکز نیست. بنابراین، منتقدان اظهار می کنند که این امر نیازهای حرفه ای معلمان را تامین نمی کند. موضوع دانش، مخصوصاً برای معلمان دستور زبان، هنوز به میزان زیادی در راستای رشته های دانشگاهی مشابه است تا موضوع مدرسه و تعلیمات آن. مطالعات آموزشی و تعلیمی، که باید اصلی ترین رشته های اولیه تربیت معلم باشد، به نظر می رسد تحت تاثیر اولویت های مربیان و استادان است. (ادامه دارد)

Herzog, S. (۲۰۱۱): Über den Berufseinstieg hinaus: Berufsbiografien von Lehrerinnen und Lehrern im Blickfeld der Forschung. In: Handbuch der Forschung zum Lehrerberuf, ۳۱۴-۳۳۸

موزه تربیت معلم دانشگاه فرهنگیان در مسیر بین المللی شدن

مصاحبه کننده: محمد واشقانی فراهانی

در این شماره از پیک بین الملل، به مناسبت فرا رسیدن روز ۲۹ اردیبهشت ماه مصادف با ۱۸ می میلادی روز جهانی موزه و میراث فرهنگی گفتگویی داریم با دکتر احمد ابوحمزه، عضو هیات علمی دانشگاه فرهنگیان و مسئول راه اندازی موزه اسناد و مفاخر دانشگاه فرهنگیان: جناب دکتر ابوحمزه ضمن معرفی کوتاه از خود در رابطه با روز جهانی موزه و میراث فرهنگی توضیحاتی برای مخاطبان ما ارائه بفرمایید.

موزه تربیت معلم ایران اهداف ایجاد موزه

یکی از اهداف ایجاد موزه تربیت معلم آشنایی مردم و همه ذینفعان دانشگاه فرهنگیان با پیشینه تربیت معلم، اسناد، مفاخر و تجهیزات مورد استفاده از گذشته تربیت معلم در ایران است. طبق برنامه ریزی های صورت گرفته قرار است که دانشگاه فرهنگیان در هر استان یک موزه تربیت معلم ایجاد کند تا تصویری روشن از قدمت تربیت معلم و مسیر طی شده تا به امروز پیش روی مخاطبان قرار گیرد. در حال حاضر تعدادی از دانشگاه های مهم داخلی اقدام به ایجاد موزه دانشگاهی کرده اند و دانشگاه فرهنگیان نیز با درک اهمیت این موضوع از مدت ها قبل برای ایجاد موزه های استانی اقداماتی داشته است. تا کنون ۴ موزه به مرحله افتتاحیه رسیده اند که از این میان می توان به موزه های دانشگاه فرهنگیان در استان های تهران، مشهد، همدان و کرمان اشاره کرد. موزه های دانشگاه در استان های قزوین، البرز و ساری نیز در مراحل پایانی و افتتاحیه هستند. به همین ترتیب در همه استان های کشور یک موزه تربیت معلم راه اندازی خواهد شد.

در رابطه با اهمیت موزه دانشگاهی در سطح بین المللی هم توضیحاتی ارائه بفرمایید: اهمیت موزه در سطح بین الملل بر کسی پوشیده نیست و همه سازمان ها و نهادها برای گذشته خود احترام خاصی قائل هستند.

بیشتر دانشگاه های بین المللی دارای موزه هستند و نسبت به نگهداری آثار و ارزش های مادی و معنوی خود می کوشند. البته در خیلی از مراکز دانشگاهی محل نگهداری و ثبت و نمایش آثار تاریخی، اسناد و مفاخر با عناوین تماشاگاه مفاخر، تالار مفاخر، نمایشگاه پیشینه دانشگاه و مرکز نگهداری خطاب می شوند، بسیاری نیز از عنوان موزه بهره می برند. دانشگاه فرهنگیان که امروز میراث دار یکصد سال تربیت معلم در ایران است وظیفه دارد که در حفظ این پیشینه غنی و تاثیر گذار گام بردارد. در طول صد سال قدمت تربیت معلم در ایران مفاخر بزرگی تربیت شده اند و یا در این زمینه زحمت کشیده و شاگردان بسیاری را تربیت کرده اند و وظیفه امروز ما حفظ و صیانت از این سرمایه ملی و اجتماعی است.

می توانید در مورد پیشینه تربیت معلم ایران و نقش تعامل بین المللی توضیح دهید؟

طبق مطالعات صورت گرفته اولین اعزام دانشجویان به خارج از کشور در سال ۱۲۹۰ بوده است که از این میان بیشترین تعداد، حدود پانزده نفر برای طی دوره آموزشی و کسب تخصص معلمی بوده اند تا در بازگشت به امر تعلیم و تربیت مشغول شوند. همچنین در سال ۱۲۹۷ شمسی اولین کلاس های آموزش معلم دارالفنون، با بهره مندی از اساتید دوره دیده از اروپا برگزار شده است.

موزه های دانشگاه فرهنگیان در جهت بین المللی شدن چه اقداماتی داشته اند.

ضمن تقدیر و تشکر از مدیریت همکاری های علمی بین المللی دانشگاه و دکتر نظری که تلاش های بسیاری در جهت بین المللی سازی دانشگاه انجام داده اند، باید گفت که ما در زمینه ایجاد موزه های دانشگاه فرهنگیان در ابتدای راه هستیم البته چشم انداز خوبی داریم. تعامل مدیریت همکاری های علمی بین المللی دانشگاه با تیم مدیریتی و سیاستگذاران موزه ها بسیار خوب است و ما تصمیم داریم با استفاده از ظرفیت های این مدیریت و حمایت های لازم به عضویت سازمان بین المللی موزه ها IACOM در آییم. به امید خدا با همکاری مدیریت بین الملل دانشگاه بتوانیم سابقه عظیم تربیت معلم کشور را به جهانیان معرفی کنیم. طبق برنامه ریزی های صورت گرفته و به ابتکار دو طرف قرار است از این پس مهمانان خارجی دانشگاه از موزه های دانشگاه فرهنگیان بازدید به عمل آورند.

پیش بینی می شود که با عضویت در آیکام و قرار گرفتن در فهرست موزه های بین المللی، گردشگران خارجی علاقه مند به تاریخ تربیت معلم از این موزه ها بازدید داشته باشند. دانشجو استفاده کند. همچنین در برخی از موزه های استانی ما نظیر موزه شیراز آثار بین المللی تربیت معلم نیز وجود دارند. تجهیزاتی که در گذشته های بسیار دور از کشورهای دیگر تهیه شده بودند تا در زمینه آموزش به ویژه آموزش کشاورزی، پزشکی و هنر، و موسیقی مورد استفاده قرار گیرند از جمله تجهیزاتی مانند او پک، او ال ال. همچنین برخی سند های آموزش و پرورش ایران

در موزه های بین المللی وجود دارد. بسیاری از اسناد گذشته ایران را می توان در کتاب نظام آموزشی و ساختن ایران مدرن نوشته دیوید مناشری پیدا کرد. این نویسنده مسیر آموزش در ایران را از زمان امیرکبیر تا ۱۰ سال بعد از انقلاب مورد بررسی قرار داده است. این امر نشان می دهد که تربیت معلم در ایران موضوع قابل توجه برای جهان است و بسیاری علاقه مند هستند تا در این زمینه به مطالعه بپردازند.

آیا جهت عضویت در سازمان جهانی موزه ها و بین المللی شدن با موانعی روبرو هستید؟

از جمله پیش نیازهای عضویت در سازمان جهانی موزه ها کسب صلاحیت ها و رعایت برخی استانداردهای بین المللی است. در موزه های دانشگاه فرهنگیان بخش های اسناد، مفاخر، تجهیزات ایجاد شده است که حائز اهمیت است اما مواردی از جمله زمان بازدید، مساحت موزه و تعداد و قدمت آثار، بروشورها و راهنما به زبان های بین المللی و رعایت قوانین و اصول نگهداری و حفاظت از آثار از جمله مواردی است که باید با همکاری مدیریت همکاری های علمی بین المللی مرتفع کنیم.

در پایان اگر صحبتی با مخاطبان ما دارید بفرمایید. ضمن تشکر از فرصتی که در اختیار بنده قرار دادید امیدوارم بتوانیم با مشارکت مدیریت همکاری های علمی بین المللی دانشگاه در آینده موانع پیش روی بین المللی شدن موزه های دانشگاه فرهنگیان را رفع کنیم. از مخاطبان پیک بین الملل دعوت می کنم حتما از موزه های دانشگاه بازدید کنند و با ارائه پیشنهادات خود ما را در این مسیر یاری نمایند.

دانشگاه بین المللی ۱۸۰۰ ساله ایران

دکتر عباس قبری عدوی

دانشگاه، به عنوان کانونی جهانی برای تولید و توسعه دانش، مهارت و تفکر، جایگاهی بس مهم و ارجمند دارد. این مرتبه و منزلت والا نه تنها نزد خردمندان، اهالی اندیشه و قلم، که بین عموم مردم ارزنده و در خور توجه است. امروزه دانشگاه‌هایی چون: «هاروارد»، «استنفورد»، «کالیفرنیا»، «پرینستون»، «سوربن» (پاریس)، «دارتموث»، «تورنتو»، «کمبریج»، «توکیو»، «کینهاک»، «مینی سوتا»، «کلمبیا» یا موسسه‌ها و کالج‌هایی چون «کالج سلطنتی لندن»، «فناوری فدرال زوریخ»، «ماساچوست» و ... شهرت فراگیر جهانی دارند و به سبب فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی، فرهنگی، مهارتی و فناورانه و تربیت دانشمندان و چهره‌های برگزیده‌ای که در جهان، منشاء خدمت شایسته شده‌اند؛ رتبه و جایگاه بین المللی دارند.

در این میان، دانشگاه‌هایی چون: آکسفورد (۱۰۲۹ م. دایر بوده)، کمبریج (۱۲۰۹ م.) و سوربن (میانه قرن ۱۲ میلادی) تاسیس شده‌اند. برخی از این دانشگاه‌ها ده‌ها دانشمند و شخصیت بزرگ جهانی، مشاهیر، مفاخر، برندگان نوبل، موسیقی‌دانان، پزشکان، مخترعان، مبتکران و ... را در خود پرورش داده‌اند. دانشگاه‌ها به پشتوانه کتابخانه‌ها، آزمایشگاه‌ها، استادان و امکانات مجهزشان، در رده برترین دانشگاه‌های جهان قرار می‌گیرند. هر سال نظام رتبه بندی دانشگاه‌ها بر پایه شاخص‌های عملکردی و تخصصی انجام می‌شود. از این جمله نظام موسوم به «شانگهای» است. چهار شاخص اصلی: «کیفیت آموزش»، «کیفیت اعضای هیات علمی»، «خروجی‌های پژوهشی»، و «سرانه عملکرد دانشگاه» با ده‌ها زیرشاخه در این زمینه‌ها اساس کار سنجش دانشگاه‌های جهان است. در این رتبه بندی‌ها دانشگاه‌هایی با عمر متفاوت قرار دارند. دانشگاه‌های دولتی، خصوصی، خیری، هیات امنایی و ... در این حوزه قرار دارند. آنچه در این نوشتار، برای ما مهم است این که کهن‌ترین دانشگاه با این شاخص‌های معتبر علمی-آموزشی و پژوهشی کجا و کی تاسیس شد؟

بنا به تحقیقات گسترده تاریخی و شناخت منابع شرقی و غربی دانشمندان، به تعبیر امروزی، آکادمی یا دانشگاه گندی شاپور (جندی شاپور) در خوزستان (دزفول)، کهن‌ترین دانشگاه جهان است.

دانشگاه گندی شاپور پیش از اسلام در ایران در شهری موسوم به «نیلاب» دایر شده و در زمینه‌های مختلف علوم پایه و تجربی (شیمی، ریاضی، زیست‌شناسی و ...)، فلسفه، ستاره‌شناسی و پزشکی فعالیت می‌کرد. تاسیس این دانشگاه را به شاپور اول فرزند اردشیر ساسانی نسبت می‌دهند در حالی که برخی پژوهشگران، بر این باورند که این مدرسه یا آکادمی، پیش از او هم وجود داشته، توسعه و تعمیر آن در دوران وی رخ داد.

دانشگاه در شهری به همین نام بنا شد که به سبب شاخص‌ها و ویژگی‌های فرامنطقه‌ای آن دوران، در حقیقت کلان‌شهری دانشگاهی یا «فرهنگ‌شهر» قلمداد شده و در زمان شاپور دوم، به عنوان پایتخت حکومت ساسانیان، انتخاب می‌شود. هنوز ویرانه‌های باستانی آن دانشگاه، در حومه روستایی به نام «شاه آباد» در ۱۳ کیلومتری دزفول با ده تپه کاوش نشده باستانی، وجود دارد. در بررسی‌های انجام شده، کهن‌ترین دانشگاه‌های پنج قاره، بیش‌تر از ۱۰۰۰ تا ۱۱۰۰ سال عمر ندارند. در حالی‌که به گواه یونسکو این دانشگاه، ۱۸۰۰ سال پیشینه فعالیت موفق و موثر دارد. فعالیت چنین دانشگاهی تنها در مرزهای درون کشوری ایران آن زمان نبود؛ بلکه بسیاری از کشورهای شرق و غرب خود را در برمی‌گرفت. این شاخص ارزنده، ویژگی بین المللی دانشگاه را نشان می‌دهد.

حکیم ابوالقاسم فردوسی، شاعر حماسه سُرّای ایرانی، در شاهنامه، از تاسیس شهر و وجود کاخ و بیمارستان به دستور شاپور دوم اشاره می‌کند. انتشار و تولید کتاب، برگردان آثار مطرح روز به زبان پهلوی مانند کلیله و دمنه، با پشتیبانی پادشاهان فرهنگ دوست ایرانی، در این دانشگاه انجام شده است.

در دانشگاه گندی شاپور، علاوه بر استادان ایرانی، مدرسان و دانشمندان از سایر کشورهای مهم آن زمان، از جمله، یونان، مصر، هند و چین هم حضور داشتند. این دانشگاه، ایران پیش از اسلام را با شایستگی‌های فراوان علمی و آموزشی، به دوره اسلامی متصل کرد. حضور دانشمندان ایرانی (زردشتی)، مسیحی، یهودی و سایر ادیان در این دانشگاه، آن را به پایگاهی فرامنطقه‌ای و بشری در علوم عقلی، نقلی و سایر فنون و دانش‌های روز تبدیل کرد. شهر دانشگاهی گندی شاپور از قریب ۴۰۰ سال پیش از اسلام ده‌ها دانشمند و پزشک را برای خدمات جهانی، تربیت کرد و این روند تا ۲۰۰ سال پس از اسلام نیز، همچنان رونق داشت.

این دانشگاه بزرگ، علاوه بر منابع دولتی، از پشتیبانی ویژه پیشه‌وران و تاجران به صورت وقف یا کمک مالی خیرخواهانه (مشارکتی)، در امور آموزشی، دانشجویی، پژوهشی و ... نیز برخوردار بود. نظام نامه آموزشی دانشگاه گندی شاپور، یکی از برترین الگوهای آموزشی-تربیتی و در نوع خود، بی مانند است. این اساس نامه علمی چند جانبه و بسیار مترقی بود. چون مسایل مختلف دینی، اجتماعی، حقوق و تکالیف انضباطی و شهروندی استاد و دانشجو را در بر داشت. هر دانشگاه، پژوهشکده و مرکز علمی بر اساس اهداف، راهبردها و سیاست‌های خود، شعار یا عبارتی کلیدی دارد که چشم انداز آن را نمایان می کند. شعار کلی دانشگاه گندی شاپور هم این جمله خردورزانه و ژرف اندیشانه بود که: «دانش برتر از شمشیر است» (دانش و فضیلت برتر از بازو و شمشیر است). در آیین نامه داخلی دانشگاه، برای هر مساله و موردی، فکر کرده بودند که نشان از برنامه دقیق درسی، آموزشی و اجرایی موفق داشت. دانش آموختگان این دانشگاه، جامه‌ای سیاه همراه با دستاری منگوله‌دار می‌پوشیدند که بعدها از طریق زکریای رازی از این دانشگاه به بغداد و سپس اروپا انتقال یافت.

دانش آموختگان هر سال در روز جشن، با همان جامه رسمی، سواره از میان مردم شهر عبور می کردند و مردم نیز در این آیین شادبانه علمی، سرور و پایکوبی می‌کردند که نشانه‌ای از فرهیختگی مردم ایران و امیدواریشان به دانش و دانشمندان بود. با توجه به استقرار دانشگاه گندی شاپور در منطقه‌ای با ویژگی‌های جغرافیایی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی خوزستان و جنوب ایران، با منابع طبیعی کارون و دز پر آب، کانال های آبی و سازه‌های پیشرفته سد، شهرهای پر رونق اقتصادی، بیمارستان‌های مجهز، زمین‌های حاصلخیز کشاورزی، دامداری، امور تجاری، کشتیرانی و پزشکی و غیره، رسالت آن دانشگاه برای دولت ایران، کاملاً مهم و حیاتی بود و به تعبیر امروزی دانشگاهی فن‌آور به شمار می‌آمد. آموزش زبان‌های پهلوی، پارسی، سریانی، عربی و غیره به اهمیت فرامنطقه‌ای و رویکرد جهانی دانشگاه می‌افزاید. علاوه بر موبدان زردشتی، روحانیان مسیحی و یهودی و سپس مسلمان هم در این دانشگاه تدریس می‌کردند. وجود کتابخانه های غنی معابد و پرستشگاه‌های ادیان مختلف در کنار منابع دولت‌های ایرانی، به غنای علمی-پژوهشی این فرهنگ‌شهر دانشگاهی کمک

کرد و آن را به دانشگاه «تقریب مذاهب» با شعار «گفتگوی تمدن‌ها» تبدیل کرد.

کتاب «تاریخ دانشمندان دانشگاه جندی شاپور» ۲۷۴ استاد برجسته آن را از سال ۲۴۱ تا ۱۳۱۸ م. معرفی می‌کند. حضور دانش آموختگان شایسته و توانمند گندی شاپور در کشورهای دیگر و تاثیرشان بر دانش، فرهنگ، سیاست، اقتصاد و امور دیگر مناطق داخلی ایران و کشورهای دیگر، اهمیت بین المللی بودن آن را مشخص‌تر می‌سازد. تربیت معلمان و استادان رشته‌های مختلف در این دانشگاه، یکی از رسالت‌های مهم و اساسی آن بود که نباید از آن، غافل شد. بی‌گمان می‌توان، دانشگاه گندی شاپور را نخستین دانشگاه تربیت معلم (نظری و مهارتی) جهان دانست که بعدها با همین اندیشه، دارالفنون، تاسیس شد. نگارنده بر این باورست که به سبب داشتن نخستین نظام‌نامه آموزشی-تربیتی، تعیین شعار کلان و ماموریت اصلی آن، تنوع رشته‌ها، قلمرو جذب دانشجو و اعزام استاد (هیات علمی)، کتابخانه‌های ویژه، آزمایشگاه‌های پیشرفته تخصصی، علوم و فنون مهندسی و گستردگی پذیرش ادیان و ملل در این حوزه دانایی محور، دانشگاه گندی شاپور با پیشینه ۱۸۰۰ سال، کهن‌ترین الگوی دانشگاهی جهان است که به مدد تاریخ، فرهنگ، هنر، دانش، اخلاق و آیین درست انسانی مردم ایران، تاسیس شد. این دانشگاه بعدها نمونه‌ای برای گسترش نظام دانشگاهی شرق و غرب شد و می‌توان آن را «مادر دانشگاه‌های جهان» دانست.

خوشبختانه دو دانشگاه در خوزستان از این نام بلند و پرآوازه برخوردارند: یکی دانشگاه جندی شاپور اهواز که در دوران دفاع مقدس به نام شهید دکتر چمران نام‌گذاری شد و دیگری دانشگاه صنعتی دزفول که بین دزفول و اندیمشک استقرار دارد. اهمیت والای این دانشگاه، به عنوان شاخص علمی جهانی و تربیت معلم برای هریک از ما راه گشا و امیدبخش خواهد بود.

کارنامه‌های این نوشتار:

- پور موسوی، سید نادر (۱۳۹۴)، تاریخ دانشمندان دانشگاه جندی شاپور، دزفول: دانشگاه صنعتی جندی شاپور دزفول.
- پور موسوی، سید نادر (۱۳۹۵)، تاریخ جندی شاپور، دزفول: دانشگاه صنعتی جندی شاپور دزفول.
- سویلر، محمد محفوظ (۱۳۹۵)، جندی شاپور شهر از دست رفته علم، دزفول: دانشگاه صنعتی جندی شاپور دزفول.
- شفر، هینس هریتر (۱۳۹۵)، آکادمی گندی شاپور، دزفول: دانشگاه صنعتی جندی شاپور دزفول.
- عطاریان، کوروش (۱۳۹۵)، جندی شاپور شهر از منظر فرامنطقه‌ای، با همکاری فرید قاسم لو، ترجمه پارسا بامشادی، دزفول: دانشگاه صنعتی جندی شاپور دزفول.

آشنایی با نظام تربیت معلم پاکستان

خسرو نظری
محمد واشقانی فراهانی

پاکستان کشوری با جمعیتی بالغ بر ۲۰۰ میلیون نفر در جنوب غربی آسیا واقع شده است که به لحاظ اقتصادی کشوری در حال توسعه محسوب می شود. کشاورزی، خدمات و صنعت بخش های اصلی اقتصاد این کشور هستند. پاکستان چهار ایالت دارد که در هر ایالت یک مجلس ملی و یک وزیر اعلاء یا (نخست وزیر) و وزرای متعدد از جمله وزیر تعلیم در راس کار قرار دارند. در مرکز، مجلس ملی، نخست وزیر فدرال و ریاست جمهوری وجود دارد و امور آموزش پرورش کشور پاکستان زیر نظر وزیر تعلیم دولت فدرال اداره می شود. در راس آموزش و پرورش هریک از ایالات پنجاب، سند، سرحد و بلوچستان یک وزیر تعلیم قرار دارد و هر وزیر قائم مقامی دارد که ثبات بیشتری داشته و از تجارب اداری و آموزشی فراوانی برخوردار است. تعیین اهداف و ساختار آموزش و پرورش، تصویب برنامه های درسی مدارس، تعیین سیاست های کلی، وضع مقررات کلی آموزش و پرورش، اداری و مالی، سیاست های کلی در مورد تربیت و تامین نیروی انسانی مورد نیاز، از جمله مواردی هستند که وزارت تعلیم دولت فدرال عهده دار انجام آنها است. نظام آموزش و پرورش پاکستان به صورت غیر متمرکز است و هر ایالت بر اساس وظایف تعیین شده توسط قانون اساسی آزادی عمل دارد و طبق نیازهای منطقه ای و محلی، برای مدارس تحت نظارت خود قانون و مقررات وضع می کند. آموزش و پرورش (وزارت تعلیم و تربیت) در پاکستان شامل آموزش های قبل از دانشگاه بوده و مستقل از آموزش عالی (وزارت فرهنگ و اعلی تربیت) است. آموزش های قبل از دانشگاه تا قبل از سال ۲۰۱۰ میلادی بصورت متمرکز ارایه می شد. اما از آوریل ۲۰۱۰ میلادی، نحوه اداره آموزش و ارایه خدمات آموزشی بصورت ایالتی شد.

ساختار آموزش و پرورش پاکستان

ساختار آموزشی پاکستان به دو سطح آموزش پیش دانشگاهی و آموزش عالی به شرح ذیل قابل تقسیم است:

- آموزش پیش دبستانی
- آموزش ابتدایی مشتمل بر پایه های اول تا پنجم
- آموزش مقدماتی متوسطه مشتمل بر پایه های ششم تا هشتم
- آموزش تکمیلی متوسطه مشتمل بر پایه های نهم تا دهم
- آموزش کاردانی مشتمل بر پایه های یازدهم تا دوازدهم

آموزش پیش دبستانی

مقطع آموزش پیش دبستانی در کشور پاکستان مدت زمان ۶ ماه به طول انجامیده و از سن ۵ سالگی آغاز می گردد. گفتنی است که کلیه برنامه های آموزشی و مراقبتی مراکز آموزش پیش دبستانی کشور پاکستان به صورت اجباری و رایگان به کلیه کودکان پاکستانی ارائه می گردد.

آموزش ابتدایی

ازجمله مهمترین برنامه های آموزشی مقطع آموزش ابتدایی می توان به دروس زبان اول، زبان دوم، ریاضیات، علوم اخلاقی و اسلامی، فیزیک، علوم، هنر، علوم اجتماعی، زبان فارسی پشتو و فرهنگ پاکستانی، کار عملی و طرح درختی اشاره نمود. گفتنی است که مدت زمان ارائه هفتگی دروس آموزشی مقطع ابتدایی بردوره های آموزشی ۵ روزکاری کامل (۴ ساعت و ۴۰ دقیقه طی ۷ جلسه آموزشی و نصف روز شامل ۲ ساعت و ۴۰ دقیقه طی ۴ جلسه آموزشی) مشتمل می گردد. گفتنی است که مدت زمان ارائه هفتگی دروس آموزشی مقطع مقدماتی متوسطه بردوره های آموزشی ۵ روزکاری کامل (۵ ساعت و ۲۰ دقیقه طی ۷ جلسه آموزشی و جلسات نصف روزه شامل ۲ ساعت و ۲۰ دقیقه طی ۴ جلسه آموزشی) مشتمل می گردد. کل دوره های هفتگی آموزشی بر ۴۵ هفته آموزشی مشتمل می گردد.

آموزش متوسطه

آموزش متوسطه از ۲ مرحله به شرح ذیل متشکل می گردد:

• مرحله مقدماتی متوسطه

این بخش از آموزش پس از استقلال رشد بسیار زیادی داشته است. با رشد این دوره که با عنوان دوره آماده سازی دانش آموزان جهت ورود به کالج از آن یاد می گردد، تحولی عمیق در ایجاد کالج های جدید و افزایش آموزش های فنی صورت گرفته است.

آموزش تکمیلی متوسطه

آموزش متوسطه دارای گروه تحصیلی علوم انسانی، گروه آمادگی مهندسی و گروه آمادگی پزشکی است. از جمله مهمترین دروسی که در گروه علوم انسانی تدریس می‌گردد می‌توان به درس تاریخ، علوم اجتماعی، جغرافیا، روانشناسی، اقتصاد، انگلیسی، زبان اردو، فارسی، عربی، پنجابی و... اشاره نمود. در حقیقت، مرحله پیش دانشگاهی آموزش متوسطه، مرحله مقدماتی جهت ورود به مقطع آموزش عالی است. مقطع تکمیلی متوسطه خود بر ۲ مرحله کلاس‌های ۹ و ۱۰ و کلاسهای ۱۱ و ۱۲ مشتمل می‌گردد. مقطع آموزشی فوق، اجباری و غیر رایگان است. زبان آموزشی این مقطع آموزشی، زبان اجباری اردو است.

آموزش متوسطه منبع اصلی تامین نیروی انسانی

آموزش متوسطه اهمیت زیادی در آموزش و تامین نیروی انسانی برای رفع نیازهای کشور پاکستان دارد. گسترش صنایع کشاورزی از اهداف پاکستان است، به همین جهت دانشکده‌های فنی به خصوص دانشکده‌های کشاورزی ملزم به تربیت دبیران ورزیده در رشته‌های فنی و کشاورزی هستند. سیاست آموزشی به گسترش رشته‌های دامداری، زراعت، مرغداری و صنایع غذایی و طرز استفاده از شیر و لبنیات منجر شده است.

آموزش کاردانی

در کشور پاکستان به منظور تربیت معلم، مدیر مدارس و مربی دوره‌های آموزشی کاردانی ارائه می‌شود. این دوره به افراد علاقه مند به حرفه معلمی و آموزش امکان می‌دهد که با مبانی کلی و اصول مقدماتی تعلیم و تربیت آشنایی پیدا کنند. در پایان این دوره گواهی آموزشی نیز ارائه می‌شود.

تقسیم‌بندی مدارس پاکستان

۱. مدارس عمومی یا مدارس دولتی اداره و تامین مالی این مدارس بر عهده دولت است. معلمان و کارکنان این مدارس از سوی وزرا منصوب می‌شوند و فرهنگ پاسخگویی در این مدارس کم‌رنگ است.

۲. مدارس نخبگان (مدارس خصوصی) با توجه به عدم توجه دولت در ارایه آموزش، سیستم آموزش خصوصی و مدارس نخبگان در پاکستان به سرعت رشد داشته است. امروزه، حتی افراد کم درآمد ترجیح می‌دهند فرزندان خود را در مدارس خصوصی ثبت نام کنند، اما به دلیل هزینه بالا بسیاری قادر به استفاده از این سیستم آموزش و پرورش استاندارد و قابل اعتماد که رتبه اول را نسبت به مدارس دولتی و سازمان‌های غیردولتی در پاکستان دارد، نیستند. در این مدارس، پاسخگویی، شفافیت و نظارت وجود دارد و مردم پاکستان معتقدند دولت باید از این نظام آموزش و پرورش الگوبرداری کند.

۳. مدرسه (مدارس اسلامی شبانه روزی)

امروزه در پاکستان حدود ۸ هزار مدرسه در حال فعالیت است. این سازمان‌ها نه تنها یک نظام آموزش و پرورش هستند، بلکه مسکن و مواد غذایی دانش آموزان را نیز تامین می‌کنند. آن‌ها همچنین اسلام را همپای آموزش جهانی نشر می‌دهند. بیشتر والدین کم درآمد، این نظام آموزش و پرورش را ترجیح می‌دهند.

تربیت معلم در پاکستان

یکی از حوزه های بسیار مهم در نظام آموزش عالی هر کشوری، نظام تربیت معلم است که نقش حیاتی در اصلاح و تقویت بنیادهای توسعه ایفا می‌کند. در پاکستان حدود دویست و سه (۲۰۳) مؤسسه تربیت معلم، حدود سیصد (۳۰۰) مرکز تامین معلم دولتی و تعدادی مراکز آموزش خصوصی نیز وجود دارد. این مراکز مهارت های تدریس و معلمی را به معلمان آموزش می‌دهند. تحقیقات نشان می‌دهد که سالیانه حدود ۴۰,۰۰۰ معلم در این برنامه های کوتاه مدت آموزش می‌بینند (آلی، ۲۰۰۷). با این وجود، گزارشات ملی آموزشی ۲۰۱۰-۱۹۹۸ نشان می‌دهد که این برنامه ها فاقد کیفیت و استانداردهای لازم هستند. برنامه هایی از این نوع که سعی در تربیت معلمان دارند نیاز به توجه به کیفیت و محتوای آموزش و

پرورش دارند (دولت پاکستان، ۱۹۹۸). انتقادهای زیادی متوجه برنامه های تربیت معلم و آموزش معلمان در این کشور است. مهمترین این انتقادهای عبارت است از: عدم دانش کاربردی، مدرک گرایی، تمرکز بر حفظ و نه درک مفاهیم در امتحانات و عدم شایستگی آموزشگر. در نظام تربیت معلم پاکستان، جذب معلمان هرگز کیفیت لازم برای آموزش ندارد، چرا که دانشجویان مستعد به سوی رشته های دانشگاهی دیگر گرایش دارند و آنهایی که از دانش و هوش کمتری برخوردار هستند متقاضی معلمی می‌شوند و از طرف دیگر نظام آموزشی قادر به آموزش مناسب و توانمندسازی معلمان برای تدریس بهتر نمی‌باشد. عامل فقر اقتصادی موجب می‌شود که دانش آموزان بیشتر در مدارس که بصورت رایگان و شبانه روزی اداره می‌شوند، ثبت نام نمایند.

ادامه این مطلب را در در پیک شماره بعد دنبال فرمایید.

روزهای جهانی و فرصت های تعامل بین المللی برای دانشگاه فرهنگیان

محمد واشقانی فراهانی با همکاری سرکار خانم کیاناژ کاوه و سرکار خانم ویدا شکیبی

رویدادهای بسیاری در سطح بین المللی وجود دارند که فرصت تعامل برای مردمان جهان را ایجاد می کنند که مهمترین آنها می تواند مسابقات ورزشی المپیک باشد. فرصتی که هر چهار سال ورزشکاران و مهمتر از آن توجه علاقه مندان از سراسر جهان را در یک مکان جمع می کند تا ضمن پرداختن به امر ورزش و رقابت، زمینه آشنایی کشورها با فرهنگ و ارزش های یکدیگر و صلحی پایدار ایجاد شود. از دیگر فرصت های موجود برای توسعه تعاملات بین المللی که شاید از برخی جهات مغفول مانده است، روزهای جهانی هستند که در این نوشتار قصد داریم با برخی از روزهای جهانی در شش ماه نخست سال که می توانند فرصت ارزشمندی جهت تعامل جهانی دانشگاه فرهنگیان باشد آشنا شویم.

۸ فروردین / ۲۷ مارس: روز جهانی تئاتر

زبان هنر و به طور خاص تئاتر از جمله زبان های بین المللی ارزشمند هستند که علاقه مندان خود را داشته و ظرفیت ایجاد زمینه مشترک همکاری بین المللی را فراهم می کند. دانشگاه فرهنگیان با درک اهمیت موضوع هنر و تئاتر هر ساله جشنواره رویش را در سطح ملی برگزار می کند و اعضای کانون تئاتر دانشجومعلمانی دانشگاه فرهنگیان از سراسر کشور در شهر میزبان گرد هم می آیند و استعدادهای خود را به نمایش می گذارند. همچنین یکی از برنامه های چشم انداز آینده در این خصوص می تواند برگزاری این رویداد به صورت بین المللی در رابطه با بهره گیری از هنر تئاتر در زمینه آموزش باشد. در سطح بین المللی نیز دانشگاه ها نسبت به هنر تئاتر توجه خوبی دارند و از این ظرفیت در امور آموزش و تربیت بهره می برند. در یکی از برنامه های اعزام کوتاه مدت دانشجویان به دانشگاه های خارجی طرف تفاهم نامه دانشگاه، مدیریت همکاری های علمی بین المللی دانشگاه تیمی از دانشجومعلمانی را به دانشگاه مالایای مالزی اعزام کرد و تیم ایرانی در کنار برنامه های متنوع در کلاس های آموزش نمایشی و تئاتر دانشگاه مالایا شرکت کردند.

۱ فروردین / ۲۰ مارس: روز جهانی شادی
نقش شادی و نشاط در زندگی و آموزش بسیار مهم است و امر تعلیم و تربیت در فضای با نشاط تاثیر بیشتری خواهد داشت. دانشگاه فرهنگیان از گذشته تلاش کرده است که محیط آموزشی، کلاس درس، برنامه درسی و محتوای آموزشی خود را با در نظر گرفتن استانداردهای آرامش و آسایش فکری و نشاط مخاطب ایجاد کند. جالب است بدانید که امسال روز جهانی شادی با اولین روز سال نو در ایران و برخی کشورهای همسایه مصادف شده است، در نتیجه می توان گفت که یکی از شادترین مردمان جهان در روز جهانی شادی ایرانیان و البته مردم ساکن در منطقه جغرافیایی موسوم به نوروزستان هستند. این روز به غیر از ایران در برخی کشورهای دیگر شامل افغانستان، تاجیکستان، جمهوری آذربایجان، ازبکستان، ترکمنستان، قزاقستان، قرقیزستان، آلبانی و ... با همین نام تعطیل رسمی است. بسیاری از کشورهای دیگر نیز در این روز برنامه هایی دارند که می تواند زمینه بسیار مطلوبی جهت توسعه ارتباط بین دانشگاهی باشد. جشنواره ها و مناسبت های بزرگداشت آیین های نوروز، تعامل و پژوهش علمی بین المللی و همکاری با پژوهشگران کشورهای دیگر در این زمینه می تواند فرصت خوبی برای حضور دانشگاه فرهنگیان در سطوح بین الملل باشد.

۹ اردیبهشت/ ۲۸ آوریل: روز جهانی روانشناس و مشاور

در این روز در سرتاسر جهان، مراسم‌هایی برای معرفی هرچه بهتر این شاخه از علم برگزار می‌شود. اداره کل مشاوره، بهداشت و سلامت دانشگاه هم همگام با جامعه جهانی در جهت گرامیداشت این روز و توسعه حرفه ای دوره های آموزشی تخصصی برگزار می کند. در برگزاری این دوره ها تلاش می شود که مطالب و محتوای آموزشی از به روزترین منابع استخراج گردد تا مخاطبان از سطوح دانش بین المللی برخوردار شوند. مشاوران و روانشناسان زیرمجموعه دانشگاه تعامل بسیار خوبی با جامعه جهانی دارند و در تیم های اعزامی دانشگاه فرهنگیان به دانشگاه های خارجی طرف تفاهم نامه مسائل مشاوره و روانشناسی مد نظر قرار می گیرد. نقش مشاور و روانشناس در امور آموزش و تربیت معلم از مفاهیم مورد توجه در سطح بین الملل است و پژوهشگران، مشاوران و روانشناسان دانشگاه می توانند تجارب و یافته های خود را در عرصه جهانی تربیت معلم به اشتراک بگذارند و ظرفیت قابل توجهی برای حضور دانشگاه در حوزه بین الملل ایجاد نمایند.

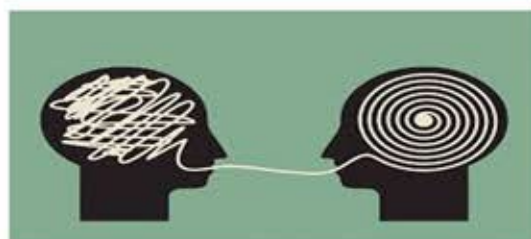
۱۹ اردیبهشت/ ۸ می: روز جهانی صلیب سرخ و هلال احمر

کمک و یاری رسانی به هم نوع از زیباترین ویژگی های انسانی محسوب می شود و وقتی اتفاق و حادثه تلخی برای دیگران روی می دهد تصاویر کمک رسانی و حرکت های انسانی تا حدودی از طعم تلخ رویدادهای ناگوار می کاهد. گروه های امدادی هلال احمر ایران در سطح بین المللی فعالیت قابل قبولی دارند و در حوادث مختلف با گروه های امدادی بین المللی همکاری می کنند. کانون هلال احمر دانشجویان دانشگاه فرهنگیان نیز در بسیاری از حوادث کشوری حضور فعال داشته و در این زمینه با برخی گروه های امدادی اعزامی از کشورهای دیگر نیز همکاری و تعامل داشته است. این نیروها آمادگی دارند تا در صورت لزوم و صدور مجوزهای قانونی در جهت کمک رسانی به

۱۹ فروردین/ ۷ آوریل: روز جهانی بهداشت

در این روز سازمان جهانی بهداشت با توجه به اولویت بین المللی، با هدف یادآوری مسائل سلامت و ایجاد آگاهی درباره موضوع خاص بهداشتی با انتخاب شعاری با مضمون "پوشش همگانی بهداشت برای همه و هر کجا" سعی می کند تمرکز و توجه جهان به اهمیت دریافت مراقبت و خدمات بهداشتی افراد در شرایط خاص را جلب نماید. با توجه به شیوع ویروس منحوس کرونا و تلاش های بی وقفه کادر درمان در خط مقدم مقابله با بیماری کووید ۱۹، سازمان جهانی بهداشت، شعار امسال را به نام "پرستار و ماما" نام گذاری کرده است تا به نوعی از زحمات این بزرگواران به عنوان یکی از با ارزش ترین منابع انسانی هر کشور تجلیل کند. دانشجویان معلمان همیار سلامت دانشگاه فرهنگیان نیز همگام با این پوشش جهانی تلاش نمودند تا با برپایی ایستگاه های سلامت، کمک در ضدعفونی کردن اماکن دانشگاه، برپایی کارگاه های تولید ماسک، تهیه پوسترها و مطالب آموزشی در جهت آگاه سازی افراد و ارتقا بهداشت جمعی گام مثبتی بردارند. این بحران جهانی نیازمند راهکارها و همکاری جهانی است و بخش بهداشت و سلامت دانشگاه آمادگی دارد با بهره مندی از ظرفیت های علمی بین المللی و تعامل با دانشگاه های طرف تفاهم نامه در زمینه تبادل نظر و همکاری در خصوص پیشگیری از شیوع ویروس کرونا در محیط دانشگاه اقدام مناسب داشته باشد.

۲۱ خرداد / ۱۰ جون: روز جهانی صنایع دستی
کشور ایران از نظر تنوع و کیفیت صنایع دستی در سطح بین المللی در رتبه بالایی قرار دارد. دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان استعداد خوبی در زمینه صنایع دستی دارند و جشنواره رویش دانشگاه هر ساله استعدادهای خوبی را کشف و شکوفا می کند. در عرصه بین المللی نیز این ظرفیت وجود دارد که در آینده جشنواره ها را به صورت بین المللی برگزار کنیم و از دانشجویان کشورهای همسایه جهت شرکت در این رویداد دعوت کنیم. مدیریت همکاری های بین المللی دانشگاه با درک ارزش صنایع دستی ایرانی همواره از این ظرفیت در زمینه اهدای هدایا به شخصیت های دانشگاهی طرف تفاهم نامه بهره می برد و صنایع دستی ایرانی در تالار مفاخر دانشگاه های خارجی طرف تفاهم نامه با دانشگاه فرهنگیان جلوه گری می کنند.

۲۱ اردیبهشت / ۲۱ سپتامبر: روز جهانی صلح
صلح واژه زیبایی است که می تواند بهانه بسیار خوبی برای تعامل کشورها باشد، به ویژه کشورهایی که طعم جنگ را چشیده اند و بهتر و بیشتر معنای حقیقی صلح را درک می کنند. همچنین در مأموریت های دانشگاه فرهنگیان مضامین ایجاد صلح پایدار از طریق آموزش مورد توجه صاحب نظران بوده است. از جمله فعالیت های دانشگاه فرهنگیان در این زمینه می توان به تعامل مرکز امور شاهد و ایثارگران با مدیریت همکاری های علمی بین المللی در مطالعه خدمات کشورهای مختلف به خانواده های آسیب دیده ناشی از جنگ اشاره کرد. این مطالعه تصویر روشنی از تعداد کشورهایی که درگیر جنگ بوده و تشنه حفظ صلح هستند را نشان داد. دانشگاه ها و مراکز علمی بسیاری نیز در زمینه صلح و آموزش علاقه مند به پژوهش هستند و دانشگاه فرهنگیان می تواند تعامل خوبی در این زمینه در سطح بین الملل داشته باشد.

آسیب دیدگان در کشورهای دیگر اقدام مثبت انجام دهند. همچنین دانشگاه فرهنگیان می تواند از ظرفیت آموزش های امدادی هلال احمر برای انتقال تجربیات به دانشجویان دانشگاه های طرف تفاهم نامه از طریق دوره آموزش کوتاه مدت نقش پر رنگی در عرصه جهانی ایفا نماید که البته این مهم با حمایت مسئولان و رایزنی های مدیریت همکاری های علمی بین المللی دانشگاه در آینده تحقق پیدا خواهد کرد.

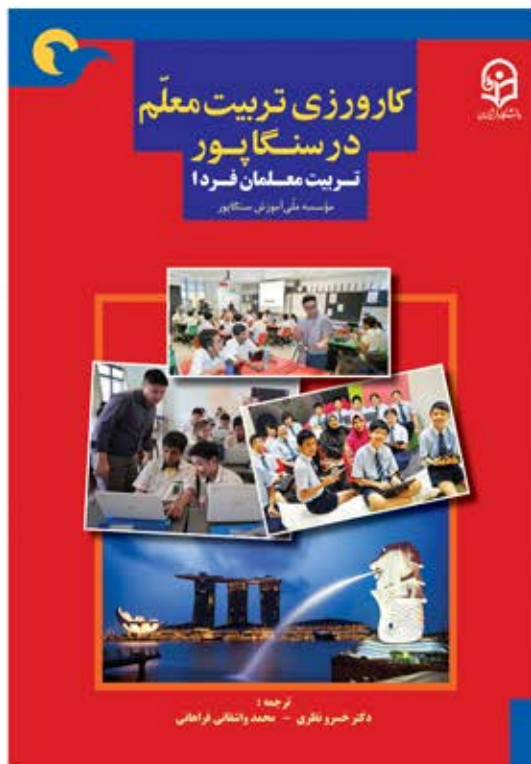
۲۹ اردیبهشت / ۱۸ می: روز جهانی موزه و میراث فرهنگی

موزه های دانشگاهی امروز ابعاد بین المللی دارند و یکی از ظرفیت های معرفی دانشگاه ها در عرصه بین الملل می تواند موزه آثار، اسناد و مفاخر دانشگاه باشد. دانشگاه فرهنگیان برنامه ریزی ایجاد یک موزه در هر استان را در دستور کار دارد و در چند استان نیز موزه های دانشگاهی افتتاح شده است. موزه های دانشگاهی ظرفیت میزبانی از مهمانان خارجی دانشگاه را دارند و مخاطبان با پیشینه کهن دانشگاه و تربیت معلم در ایران آشنا می شوند و عضویت موزه دانشگاه فرهنگیان در سازمان جهانی موزه ها می تواند نوید آینده ای روشن در این زمینه باشد. شایان ذکر است که به مناسبت روز جهانی موزه و میراث فرهنگی مطلبی جداگانه در این شماره از پیک برای مخاطبان ارائه شده است.

معرفی کتاب کارورزی تربیت معلم در سنگاپور

مترجمان:
دکتر خسرو نظری
محمد واشقانی فراهانی

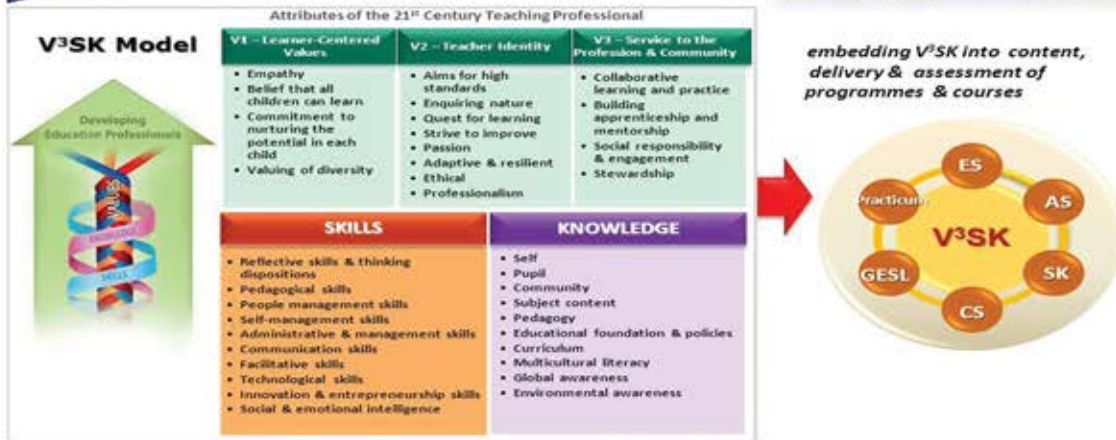

از نگاه موسسه ملی آموزش سنگاپور، کارورزی به عنوان قلب برنامه تربیت معلم در قرن بیست و یکم، فرصتی مغتنم برای یادگیری است تا دانشجو معلمان طی این دوره به کسب تجربه های تدریس زیسته واقعی بپردازند، نظریه های آموخته شده را اجرا کنند و مهارت های تدریس خود را تکمیل و تثبیت کنند. در حقیقت، فرایند آموزش و کارورزی به دانشجو معلمان کمک می کنند تا نظریه های تدریس اثربخش را به کار بسته و دانش معلمی خود را ارتقا دهند. در نظام تربیت معلم سنگاپور، دوره کارورزی با هدف یادگیری و ارتقای سبک تدریس و الگوبرداری از تدریس معلمان باتجربه طراحی شده است. این دوره، ضمن ایجاد زمینه پژوهش رویایی حرفه ای، ایده های آموزشی مختلف را در بوته آزمایش قرار داده و بستر بحث و گفت و گو پیرامون فرایند یاددهی و یادگیری را در میان دانشجو معلمان و مربیان فراهم می کند. در طول این دوره، دانشجو معلمان، تحت هدایت و نظارت معلمان همکار، ناظران هماهنگ کننده مدرسه و استادان دانشگاه، دانش و مهارت تدریس خود در درس های مختلف که در دانشگاه آموزش دیده اند را در سطوح مختلف به کار گرفته و توسعه می دهند، همچنین در مورد فرایند تدریس از مربیان با تجربه مدرسه می آموزند و خود را برای ایفای نقش و پذیرش مسئولیت تدریس آماده می کنند. برنامه درسی تربیت معلم در این کشور، بیشتر دانش آموز محور است و این امر کاربرد روش سخنرانی در فرایند یاددهی-یادگیری را به شدت کاهش داده و شیب حرکت به سمت فعال شدن نظام آموزشی و درگیر شدن دانشجویان تربیت معلم در فعالیت های خود یادگیری است.

همپایی نظام های تعلیم و تربیت با تحولات دنیای امروز یکی از عوامل بنیادی موفقیت جوامع است و در بین خرده نظام های تعلیم و تربیت، تربیت معلم بیشترین نقش و سهم را در ایجاد، تداوم و توسعه این موفقیت ها دارد. در این زمینه در دهه های اخیر، کشورهای آسیایی با ایجاد اصلاحات اساسی در بنیان های فرهنگی خود توانسته اند رقابت تنگاتنگی را با کشورهای پیشرفته رقم بزنند؛ در این میان کشور سنگاپور که کوچکترین کشور مستقل جنوب شرق آسیا است در سه دهه گذشته نه تنها گوی سبقت را در زمینه فناوری های اطلاعات و ارتباطات، نانو و بیوتکنولوژی از رقبای جهانی ربوده بلکه در آموزش علوم پایه و سواد خواندن صدر نشین آزمون های تیمز و پرلز به عنوان مهمترین و بزرگترین مطالعات تطبیقی در قلمرو ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در جهان بوده است. این کشور جزو معدود کشورهایی است که در زمینه تلفیق فناوری اطلاعات و ارتباطات با رویکردهای تربیت معلم و آموزش دانش آموزان گام های اساسی برداشته است. مسئولین آموزش و پرورش سنگاپور با فراهم نمودن امکانات روزآمد از جمله رایانه و اینترنت پر سرعت در مدارس و نیز تربیت معلمان توانمند در جهت بهره برداری از این فناوری در امر آموزش و تشویق دانش آموزان به تحقیق و پژوهش با استفاده از شبکه اینترنت در جهت ایجاد وب سایت و طراحی پروژه های شبکه ای طرح های جامع ملی حرکت کرده است. بر اساس داده ها، سرانه رایانه در کشور سنگاپور به ازای هر نفر از کشورهای چون ژاپن و ایالات متحده نیز بالاتر است. در کشور سنگاپور بسیاری از دانش آموزان مدارس راهنمایی و متوسطه برای دریافت مطالب درسی از پایگاه اینترنتی مدرسه استفاده می کنند و برای تعامل با هم کلاسی ها و معلمان خود خارج از محیط مدرسه و تبادل اطلاعات از اینترنت بی سیم و رایانه های قابل حمل استفاده می کنند. بر مبنای پژوهش ها و مطالعات میدانی، اولین و مهم ترین عامل کسب این جایگاه در عرصه تعلیم و تربیت جهانی توسط سنگاپور در دهه های اخیر، کارایی، احساس مسئولیت و فعالیت هدفدار و برنامه ریزی شده وزارت آموزش و پرورش این کشور است. روزآمد کردن مداوم دانش، کارایی و توانایی معلمان در حوزه علمی و دانش حرفه ای و همچنین توسعه دانشکده ها و دانشگاه های تربیت معلم به عنوان مراکز رشد حرفه ای معلمان همواره از اولویت های مسئولان آموزش و پرورش سنگاپور است و از ویژگی های بارز نظام آموزشی سنگاپور وجود معلمان، مدیران و صاحب نظران با کفایت و مجرب و رهبران توانمند در ایجاد چشم اندازهای بلندمدت و اولویت تربیت معلمان حرفه ای، متخصص و متعهد جهت رفع نیازهای مدارس در برنامه های آموزشی است.

Unique Strengths of NIE TE²¹ Model

V3SK will further strengthen the characterisation of the 21st C. teacher that NIE produces. It focuses on expanding the values paradigm that will permeate programmes and curricula

هویت معلمی، برنامه ای مبتنی بر چارچوبه ارزش ها، مهارت ها و دانش که جزء موارد مورد انتظار از معلم قرن بیست و یکم است را ارائه می کند. ارزش های مبتنی بر یادگیرنده، هویت معلم، خدمت به جامعه، حرفه معلمی، مهارت ها و دانش بنیاد اصلی این مدل برای تربیت معلمانی خلاق، فکور و نوآور را تشکیل می دهند. ذیل این مدل، ابعاد عملکرد حرفه ای، رهبری، مدیریت و کارایی فردی همراه با شایستگی های بنیادی متناظر به هر کدام که تبیین کننده شایستگی های دانشجو معلمان در آستانه دانش آموختگی است، قرار دارند. بر این اساس دانشجو معلمان می توانند با تمرکز بر کارورزی در جهت کسب مهارت تدریس و آموختن از طریق عمل، نقش حرفه ای خود را به عنوان معلم و یادگیرندگان مادام العمر ایفا نمایند. بدین منظور، دوره کارورزی موسسه ملی آموزش فرصت هایی را در اختیار دانشجو معلمان قرار می دهد تا هم به صورت عملی آموخته های خود را اجرا نمایند و هم در این امور تعمق کنند. پنج اصل کلیدی مدل کارورزی که عناصر فوق را زیر چتر خود دارد، عبارتند از: کارورزی بخش جدایی ناپذیر برنامه تربیت معلم، کارورزی فرصت کسب تجربه از طریق تعامل با معلمان با تجربه و صاحب نظران دانشگاهی، کارورزی بستری برای کسب شایستگی های معلمی از طریق فرصت های تمرین و پذیرش مسئولیت ها، ارزیابی از طریق استاندارد های کاملاً شفاف و مشخص و تمرکز بر گفتگوهای حرفه ای با هدف دستیابی به تفکر منسجم و ساختارمند.

کمبود منابع کارورزی در دانشگاه فرهنگیان با یک دهه قدمت که در خاک تربیت معلم یکصدساله ریشه دارد و آرمان دستیابی به جایگاه دانشگاه تربیت معلم در طراز جهانی را در سیاست ها و برنامه های راهبردی خود لحاظ کرده است

دوره کارورزی با مشارکت وزارت آموزش و پرورش، موسسه ملی آموزش و مدرسه وابسته طی فرآیندی تعاملی و مشارکت جویانه طراحی، اجرا و ارزشیابی می گردد. دولت سنگاپور برای برقراری توازن بین نظریه و عمل، تعداد مدارس وابسته را برای تمرین معلمی و کارورزی افزایش داده است. تامل در برنامه های تربیت معلم نشان می دهد که برنامه کارورزی در تربیت معلم فعالیتی ساختارمند و توأم با نظارت اثربخش است. براساس مطالب این کتاب در خصوص برنامه کارورزی در تربیت معلم سنگاپور می توان با اطمینان اظهار کرد که فرصت کارورزی پیامدهای تجربه ورزی در محیط های واقعی کلاس و مدرسه را برای دانشجویان تربیت معلم فراهم می کند. از نقطه نظر جان دیویی، آنچه در فرآیند تجربه ورزی بسیار تعیین کننده است و فعالیت مستعد پراکندگی و زایل شدن را به مرتبه تجربه ارتقا می دهد، ایجاد ارتباط حیاتی میان وجوه فعال و غیرفعال تجربه است و تجربه زمانی می تواند در نقش آموزگار ظاهر شود که ابتدا تجربه کننده قادر به درک کنش خویش و تأثیر پیامد کنش خود بر حرکت بعدی او شود، و دوم به تجربه کردن و دستخوش تجربه شدن میان این دو ادامه دهد.

از ویژگی های منحصر به فرد کتاب "کارورزی در تربیت معلم سنگاپور"، ارائه مدل مشارکتی کارورزی با مشارکت وزارت آموزش و پرورش، موسسه ملی آموزش و مدارس وابسته است. این مدل مشارکتی با مدل دانشگاه محور که در آن مدارس تنها ارائه دهنده خدمات کارورزی هستند و یا مدل مدرسه محور که در آن فرایند طراحی و مدیریت برنامه کارورزی بر عهده مدارس است و دانشگاه تنها تأیید کننده طرح می باشند، متمایز است. این مدل با لحاظ نمودن شایستگی ها و

Teacher Education in the 21st century

The TE21 journey began with the PRE

Programme Review and Enhancement (PRE) Initiative

NIE's concrete response to global challenges and changing educational needs

Comprehensive review and enhancement of NIE's teacher education model to meet the challenges of the 21st Century classroom.

Task Force 1

Holistic Learning

Task Force 2

Theory-Practice Linkage

Task Force 3

New Pedagogies

Task Force 4

Assessment & Evaluation

Task Force 5

ITP-TPD Continuum

FINAL REPORT

NIE Teacher Education Model for the 21st Century (TE²¹)

"21st century learners call for 21st century teachers"

ارزیابی تدریس و تحقیق حرفه ای و ... تعریف شده است، فعالیت هایی که بین سه عنصر بنیادین وزارت آموزش و پرورش، موسسه ملی آموزش و مدارس وابسته با رویکردی مشارکتی پیوندی زنده و فعال برقرار می کند. مترجمان تمام تلاش خود را در ارائه ترجمه سلیس و روان با رعایت محتوای متن اصلی به کار گرفته اند این کتاب به همت معاونت پژوهش و فن آوری چاپ شده است و علاقه مندان می توانند از آن جهت ارتقای نظام کارورزی تربیت معلم استفاده لازم را ببرند.

موجود نشان داد کشور سنگاپور توانسته است به مدل های بومی قابل قبولی در زمینه ی طراحی، اجرا و ارزشیابی درس کارورزی دست یابد، موضوعی که نظم دهی و ساختارمند کردن آن در دانشگاه فرهنگیان بشدت احساس می شود. در بخش نخست کتاب، اهمیت و چشم انداز تربیت معلم، مدل کارورزی و شایستگی های دانشجوی معلمان در آستانه دانش آموختگی به تفصیل بحث شده است. در بخش دوم، ساختار برنامه ها شامل: عنوان برنامه، نوع برنامه، بازه زمانی، تعداد جلسات، تعداد بازدیدها، گفتگوهای متمرکز و نحوه نمره دهی در ارزیابی عملکرد ارائه می شود. محتوای دوره "پیوست با مدرسه" شامل تجربه حضور در مدرسه، دوره دستیار معلمی و دوره های تدریس عملی با هدف دریافت بازخورد از دانشجوی معلمان در خصوص نظریه های روانشناسی آموزشی که در سال اول دانشگاه فرا گرفته اند و آماده سازی آنها جهت ورود به سال دوم آموزش است. دانشجوی معلمان باید مشاهدات خود را یادداشت کنند و از فرصت حضور در جمع معلمان و کارکنان مدرسه بهره ببرند. اهداف دوره دستیار معلمی، ارائه بازخورد عملکرد کلی به دانشجوی معلم، وظایف معلم همکار و نکاتی که باید هنگام گفت و گو درباره عملکرد دانشجوی معلم رعایت شود، بخشی از محتوای این قسمت است. در بخش پایانی، محتوای دوره کارورزی در قالب سی و نه کاربرد با عنوان "ضمیمه ها" فرآیند کارورزی را از ابتدا تا پایان دوره شامل: تجربه حضور در مدرسه، نقش ها و مسئولیت های ناظر هماهنگی مدرسه، معلم همکار و ناظر موسسه ملی آموزش، تکالیف دوره دستیار معلمی، گزارش

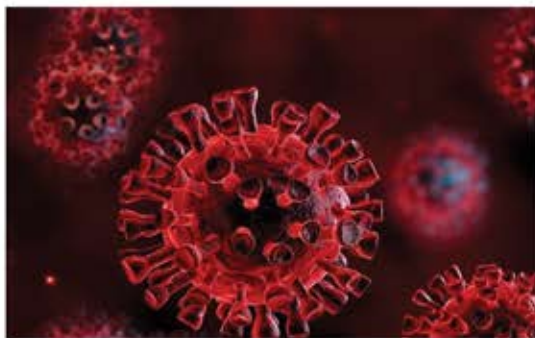
توسعه تعاملات علمی بین المللی در دوران شیوع ویروس منحوس کرونا

محمد واشقانی فراهانی

با توجه به شیوع ویروس کرونا در سراسر جهان و درگیر شدن مردم دنیا با این مشکل بزرگ، حقیقت مرتبط بودن و نزدیک بودن جهان خیلی بیشتر مشخص شد. حالا کمتر کسی می تواند ادعا کند که از مشکلات و مسایل جهانی مصون است و همه می دانند که برای مقابله با این ویروس راهی جز مشارکت جمعی، تعامل مثبت و همکاری وجود ندارد چرا که به گفته سعدی شیرازی:

که در آفرینش ز یک گوهرند
دگر عضوها را نماند قرار

بنی آدم اعضای یک دیگرند
چو عضوی بدرد آورد روزگار

خود و نیز رصد اخبار مرتبط با بحث کرونا و آموزش اطلاعات مناسبی را در اختیار مدیران دانشگاه قرار می دهد و باید گفت که این مدیریت دروازه دانشگاه فرهنگیان به جامعه جهانی تربیت معلم است.

با شیوع این ویروس بسیاری از کشورها در جهت پیشگیری و کنترل همه گیری و جلوگیری از سرایت بیشتر ویروس از سایر کشورها اقدام به بستن مرزهای خود کرده اند و بر اساس آمارها و اخبار رسانه ای میزان پروازهای بین المللی و جابجایی مسافر نسبت به مدت مشابه سال گذشته خیلی کاهش داشته است.

بخشی از برنامه مدیریت همکاری های علمی بین المللی دانشگاه فرهنگیان میزبانی از هیات های دانشجویی، اساتید و مدیران دانشگاه ها و موسسات خارجی طرف تفاهم نامه و در مقابل اعزام هیات های متناظر به کشورهای هدف است. در این صورت، خیلی ساده می توان دریافت که این بیماری بخش قابل توجهی از فعالیت های این مدیریت را با مشکل جدی روبرو کرده است. در نگاه اول ناممکن به نظر می رسد که برنامه های بین المللی دانشگاه رنگ و بوی اجرایی و عملیاتی به خود بگیرند اما با کمی تأمل به این نتیجه خواهیم رسید که این بحران باید مدیریت شود و برنامه های بین المللی دانشگاه نباید مقهور این رویداد باشد.

کشور ایران نیز با درک شرایط موجود و سابقه عظیم تعامل و همکاری دوجانبه و چندجانبه با کشورهای دیگر ضمن اشتراک گذاری یافته ها و تجربیات خود در عرصه مقابله و پیشگیری از شیوع ویروس، از اقدامات مثبت دیگر کشورها الگوبرداری کرده و به نتایج خوبی رسیده است. در بعد آموزش نیز دگرگونی قابل توجهی اتفاق افتاده است، در حال حاضر ضرورت بازگشایی مدارس و دانشگاه ها در دوران همه گیری کرونا در جهت پیشبرد امور آموزشی، پژوهشی و تربیتی پیش از پیش اهمیت دارد و جهان مردد است که چگونه باید با این مسئله کنار بیاید. واضح است که برای رسیدن به بهترین پاسخ و راهکار در این خصوص تعامل و همفکری جهانی بهترین گزینه است و مشکل جهانی به فکر جهانی نیاز دارد. لازم است که سیاستگذاران و مسئولین امر شرایطی را ایجاد کنند تا ضمن فراهم شدن حق سلامت و امنیت دانش آموزان و دانشجویان، حق آموزش نیز رعایت گردد. در این میان کودکان بیشتر از بزرگسالان از فقدان آموزش آسیب می بینند چراکه دور بودن از مدرسه و فضای آموزش خطر خشونت و سایر تهدیدات را نیز افزایش می دهد. علاوه بر این، مختل شدن خدمات آموزشی پیامدهایی جدی و بلندمدت برای اقتصادها و جوامع دارد که از جمله آن ها می توان به افزایش نابرابری، کاهش بازده سلامت و همچنین کاهش همبستگی اجتماعی اشاره کرد.

دانشگاه فرهنگیان نیز از این مشکل جهانی بی تاثیر نبوده است و دغدغه تداوم ارائه آموزش مناسب به دانشجویان معلمان فکر بسیاری از مدیران مجموعه را درگیر کرده است و نقش همکاری های علمی بین المللی و تعامل با دانشگاه ها و موسسات هم طراز بیش از پیش نمود پیدا کرده است. مدیریت همکاری های علمی بین المللی دانشگاه فرهنگیان ضمن تعامل گسترده با دانشگاه های طرف تفاهم نامه

منعقد شده دانشگاه فرهنگیان با دانشگاه های خارجی بیشتر بر تبادل کوتاه مدت دانشجویان و اساتید و مدیران، انجام پژوهش های مشترک و برگزاری رویدادهای علمی بین المللی استوار است. انجام این اقدامات در نگاه اول در شرایط شیوع بیماری امکان پذیر نیست اما مدیریت بین الملل توانسته است با استفاده از ظرفیت های موجود بحث میزبانی و برگزاری کارگاه ها، همایش ها و سمینارهای خود را به صورت برخط پیش ببرد. البته این تصمیم نیز با محدودیت هایی روبرو است. زیرساخت های فناوری مورد نیاز، کیفیت و سرعت اینترنت، انتقال صدا و تصویر از جمله مشکلات پیش رو است. با این وجود این مدیریت ضمن گسترش تعاملات خود با حوزه فناوری دانشگاه و انجام رایزنی جهت ایجاد زیرساخت های مورد نیاز، گام های خوبی برداشته است. این اقدامات ضمن صرفه جویی اقتصادی و ارزی برای دانشگاه و کشور، چشم انداز خوبی را برای بهره مندی از ظرفیت فناوری برای دانشگاه ایجاد کرده است و بسیاری از دانشگاه های طرف تفاهم نامه با دانشگاه فرهنگیان از کشورهای ژاپن، ترکیه، مالزی، نیوزلند و عراق هم از این ابتکار استقبال کرده اند و پیش بینی می شود که در آینده نزدیک ارتباطات بین المللی دانشگاه با استفاده از ظرفیت فناوری از راه دور بتواند محدودیت ها را پشت سر بگذارد و شاهد رونق چشمگیری در این زمینه باشیم.

مجموعه مدیریت همکاری های علمی بین المللی دانشگاه با تحلیل شرایط موجود و اتخاذ تصمیمات مدیریتی به خوبی توانست تغییرات ناشی از این اتفاق را مدیریت کند و ضمن پذیرفتن نقش جدید رصد اقدامات دانشگاهی بین المللی در مقابل کرونا و انتقال تجربیات جهانی برای مدیران داخلی، برنامه های خود را با استفاده از ظرفیت های فناوری و برخط پیش ببرد. تفاهم نامه های

ارتباط با مدیریت همکاری‌ها و ارتباطات علمی و بین‌المللی دانشگاه

International.fteu@gmail.com
international@cfu.ac.ir
<https://cfu.ac.ir/en>
<https://cfu.ac.ir/ISCU>

تلفن : ۰۲۱-۸۷۷۵۱۲۳۷ ۰۲۱-۸۷۷۵۱۱۵۸